

ชื่อสารนิพนธ์ : พุทธศาสนเสวนาเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างวัดกับชุมชนบ้านหนองไผ่
 จ.กาญจนบุรี
 ผู้วิจัย : พระปลัดวิศรุต ธีรสโร (ตั้งใจ)
 ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สันติศึกษา)
 อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : พระศรีคัมภีร์ญาณ, รศ.ดร., ป.ธ.๙, ศษ.บ., พธ.ม., Ph.D (Pali&Buddhist Studies)
 วันสำเร็จการศึกษา : ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาแนวคิดการสานเสวนาตาม
 ทฤษฎีตะวันตกและตามแนวทางพระพุทธศาสนา (๒) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการขาดความสามัคคี
 ระหว่างวัดกับชุมชนบ้านหนองไผ่ (๓) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้พุทธศาสนเสวนาสร้างความสามัคคี
 ระหว่างวัดกับชุมชนบ้านหนองไผ่ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารและการ
 สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

ผลการศึกษาพบว่า การสานเสวนาตามหลักพระพุทธศาสนาและตามหลักทฤษฎี
 ตะวันตกต่างก็มุ่งเน้นในเรื่องของการฟังเป็นประเด็นสำคัญ แต่ก็มีประเด็นรายละเอียดของการฟังที่
 แตกต่างกัน กล่าวคือ การฟังในหลักพระพุทธศาสนา เป็นการฟังเพื่อได้มาซึ่งปัญญาตามหลัก
 สัมมาทิฐิ (ความเห็นชอบ) เพื่อเป็นปัจจัยที่นำไปสู่จุดหมายที่สูงกว่าก็คือความหลุดพ้นจากทุกข์ ซึ่งใน
 ที่นี้ผู้วิจัยเรียกว่า “พุทธศาสนเสวนา” ในขณะที่การสานเสวนาตามแนวคิดทฤษฎีตะวันตกไม่จำเป็นต้อง
 ให้ได้ทางออกความหลุดพ้นจากทุกข์ แต่เป็นเพียงการฟังเพื่อยกระดับความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและมี
 ความสมานฉันท์เป็นจุดหมาย

ผลจากการศึกษาสภาพปัญหาการขาดความสามัคคีระหว่างวัดกับชุมชนบ้านหนองไผ่ จ.
 กาญจนบุรี อันเนื่องมาจากการไม่ฟังกันระหว่างวัดกับชุมชนบ้านหนองไผ่ โดยความขัดแย้งสามารถ
 แบ่งออกเป็น ๒ ลักษณะ กล่าวคือ ความขัดแย้งภายใน (internal conflict) เป็นความขัดแย้งในแง่
 ความคิด ความรู้สึก ค่านิยมที่แตกต่าง และความขัดแย้งภายนอก (external conflict) เป็นความ
 ขัดแย้งที่เกิดจากความสัมพันธ์ ผลประโยชน์ ข้อมูล โครงสร้างทางสังคมที่แตกต่างกัน

ในการประยุกต์ใช้ “พุทธศาสนเสวนาเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างวัดกับชุมชนบ้าน
 หนองไผ่ จ.กาญจนบุรี” จะเน้นที่กระบวนการรับรู้ของมนุษย์เป็นหลักหรือที่เรียกว่า “อายตนะ” ทั้ง
 อายตนะภายในและภายนอก ตลอดจนถึงในการหยิบยกชุดหลักธรรมได้แก่ พรหมวิหารธรรม ขันติ
 ธรรม สาราณียธรรม มาใช้ในการส่งเสริม ต่อวิธีการสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ ผ่าน
 กระบวนการฟังกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างสรรค์บรรยากาศที่เปิดกว้าง เสมอภาค และเป็นมิตร
 การฟังกับการสานเสวนาจึงเป็นกระบวนการสื่อสารด้วยใจที่เมตตา เป็นการพัฒนาจาก “ภายใน” โดย
 ก้าวพ้นความแตกต่าง ความไม่เข้าใจ ความขัดแย้ง ซึ่งแสดงออกจากภายนอก เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจ
 และยอมรับความต่างตระหนักในความเหมือน เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ดังนั้น การศึกษา“พุทธสถานเสวนาเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างวัดกับชุมชน” ทำให้เกิดกระบวนการฟังอย่าง “สัมมาทิฐิ” เป็นการพัฒนาทักษะการฟังให้เกิดปัญญาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับจิตใจที่สูงขึ้นตามหลักของพระพุทธศาสนาอันจะนำมาซึ่งความสุข ความสงบ สันติ สามัคคีต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

Thematic Paper Title: Buddhist Dialogue for Unity between the Temple and Baan Nongphai Community in Kanchanaburi Province

Researcher : Phrapalad Wisarut Thirasaddho (Tangjai)

Degree : Master of Arts (Peace Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Assoc. Prof. Phrasrigambhirayan (Somjin Sammāpañño), Pali
ix, B.Ed., M.A. (Buddhist Studies), PhD (Pali & Buddhist
Studies)

Date of Graduation : March, 20 2015

ABSTRACT

This study of ‘Buddhist Dialogue for Unity between Temple and Baan Nongphai Community in Kanchanaburi ’ consists of 3 objectives, i.e., (1) to study the idea of Dialogue according to western theories and Buddhist way; (2) to study problem situation of unity lacking between the temple and Baan Nongphai Community in Kanchanaburi; and (3) to study the application of using Buddhist Dialogue to create unity between the temple and Baan Nongphai Community. This study was a qualitative research. The study documents and participant observation.

From this analytical study, it is found that the Dialogue both in accordance with Buddhist principles and western theories aim to listening as the important matter; nevertheless, there are different points of listening. Listening in Buddhist way is to obtain wisdom according to the principle of Sammādiṭṭhi (the right understanding) for reaching the higher goal of being free from sorrows than wisdom, which the researcher call it ‘Buddhist Dialogue’ while the aim of Dialogue in western theories does not need to obtain being free from sorrows; it is just the listening to uplift good relationship to each other for the aim of unity.

From studying the problem situation, the cause of unity lacking between the temple and Baan Nongphai Community in Kanchanaburi is from not listening to each other. Their conflicts are divided into 2 categories of internal and external ones. The internal conflict is in the aspects of different thought, feelings and value whereas the external one is caused by different benefits, information and social structure.

In applying ‘Buddhist Dialogue to create unity between the temple and Baan Nongphai Community in Kanchanaburi’, the researcher will emphasize the process of human beings’ perception as the core, called inner and outer ‘Āyatana’ together with giving example sets of Dhamma principles; i.e. Brahmavihāradhamma, Khantidhamma, and Sārahīyadhamma for promoting the means of creating unity through the process of listening and participation for the result of wider, equal and friendly atmosphere. Hence, listening and Dialogue are the process of communication with loving kindness which is the ‘internal’ development by stepping out from difference, not understanding and conflicts of which are externally expressed in order to let every side understand and accept the difference as well as realize similarity to happily live together.

Therefore, the study of Buddhist Dialogue to create unity between the temple and the Community yields the process of the listening according to Sammāditṭhi. It is the development of listening skill for continual wisdom to uplift the mind in accordance with Buddhism. This will further bring happiness, tranquility, peace and unity towards community, society and country.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง พุทธศาสนเสวนาเพื่อสร้างความสามัคคีระหว่างวัดกับชุมชน เขียนขึ้นจากแรงบันดาลใจจากการมุ่งหวังเห็นสังคมมีความสุขสันติ โดยใช้การฟังเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งในการจัดการความขัดแย้ง เมื่อเกิดขึ้น ดังนั้น สารนิพนธ์เล่มนี้จะสำเร็จไม่ได้เลย ถ้าหากไม่ได้รับความเมตตาอนุเคราะห์ การชี้แนะ การช่วยเหลือและการอุปถัมภ์สนับสนุนจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณและขอเจริญพรขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระศรีคัมภีรญาณ,รศ.ดร. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งท่านเมตตาอนุเคราะห์ ชี้แนะและแก้ไขตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส,รศ.ดร. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ซึ่งท่านได้เมตตามาเป็นประธานสอบป้องกันวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และขอขอบคุณคณาจารย์เจ้าหน้าที่โครงการสันติศึกษา ไม่ว่าจะเป็น พระมหาดวงเด่น จิตฺตญาณ,ดร.พระปลัดสมชาย ปโยโค, ดร.ชนทอง วัฒนประดิษฐ์, ดร.อุทัย สติมัน ตลอดจนถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยอีกหลายท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ซึ่งได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ การตรวจทานรูปเล่ม และการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูวินัยธรสุกรี สุจิตโต ผู้อำนวยการสำนักงานสภามหาวิทยาลัย มจร. ในการให้คำปรึกษา ให้ความสะดวกด้านที่พักอาศัยในช่วงเวลาที่ข้าพเจ้าเดินทางมาศึกษาที่มหาวิทยาลัย

ขอกราบขอบพระคุณและขอเจริญพรขอบคุณ พระอาจารย์สำพาน สุทธิสทฺโธ (อุดมผล) ประธานคณะสงฆ์ และคณะสงฆ์ พร้อมด้วยอุบาสกอุบาสิกา วัดถ้ำเขาชะอางค์ ซึ่ง ให้ความเมตตาให้การสนับสนุนการศึกษาแก่ข้าพเจ้ามาโดยตลอด และยังคงห่วงใยติดตามซักถามอยู่เสมอ ขอกราบขอบคุณมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ได้ให้การศึกษอบรมสั่งสอน

ขออนุโมทนาขอบคุณผู้มีอุปการคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งได้ให้ความเมตตาอนุเคราะห์ ให้การสนับสนุน ให้ทุนการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโดยตรงและทางอ้อม อาทิเช่น พระครูกาญจนสารคุณ (พระอุปัชฌาย์) เจ้าคณะอำเภอด่านมะขามเตี้ย, พระมหาสุวัฒน์ สุวฑฺฒโน เจ้าคณะตำบลวังศาลา, พร้อมทั้งเหล่ากัลยาณมิตรทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามก็ตาม

อานิสงส์แห่งคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากสารนิพนธ์เล่มนี้ ข้าพเจ้าขอมอบเป็นเกียรติเพื่อตอบแทนหรือบูชาคุณแก่ผู้มีอุปการคุณทุกท่าน ญาติมิตร คณาจารย์ และ นักวิชาการผู้เป็นเจ้าของผลงานโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระไพฑูริย์ ญาณวิบุโล (พิศาลวิโรภาส) และ ผศ.ดร. ปาริชาติ สุวรรณบุบผา เพราะถ้าไม่ได้อาศัยท่านเหล่านี้ก็คงจะไม่มีวันนี้อย่างแน่นอน ส่วนข้อบกพร่องหรือผิดพลาดใด ๆ ข้าพเจ้าขอน้อมรับคำติชมและขออภัยมา ณ โอกาสนี้ ขออำนาจพรให้ทุกท่านจงมีแต่ความสุขและความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป

พระปลัดวิศรุต ธีรสทฺโธ (ตั้งใจ)

...../...../ ๒๕๕๘